

De Wolf van Putten

De Wolf van Putten

Jan Zuidema

Schrijver: Jan Zuidema
Coverontwerp: Jan Zuidema
ISBN: 9789403881454
© Jan Zuidema

Voorwoord

Ik lees alles wat los en vastzit. Literatuur en non-fictie, historische romans en sciencefiction, horror en thrillers—als er woorden in staan, wil ik weten waar ze heen gaan.

In 2024 ben ik zelf begonnen met schrijven. Niet omdat ik dacht dat ik “schrijver” was, maar omdat het zich aandeede als iets dat je niet kunt wegduwen. Een jaar eerder had ik al eens een proef gedaan: *Bastiaan, De Wereld Voorbij*. Dat was niet meer dan een vingeroefening, een test om te kijken of ik het überhaupt kon. Ik heb het daarna ook weer uit productie gehaald. Maar ergens onderweg gebeurde het onvermijdelijke: ik schreef door.

Begin 2024 verscheen mijn eerste echte boek, *De Conflux*, een flinke pil die ik in eigen beheer uitbracht via Bookmundo. De ontvangst was—voor een onbekende schrijver zonder grote uitgever achter zich—redelijk. Ik mocht dat jaar in de lokale krant van Lansingerland vertellen over het boek, en in 2025 kreeg ik via *Woordkunst* van RTV Lansingerland opnieuw de kans om het onder de aandacht te brengen. Dat soort momenten zijn klein, maar ze betekenen veel. Ze zijn het bewijs dat een verhaal, als je het eenmaal de wereld in duwt, toch ergens landt.

En als het schrijven eenmaal in je bloed is gekropen, gaat het er niet zomaar uit. Het is een soort besmetting. Je kijkt om je heen en ziet overal openingen: een zin die nog niet bestaat, een deur die op een kier staat, een schaduw die net te lang blijft hangen.

Voor dit boek begon het met een wolf.

In 2025 dook Bram op in het nieuws: de agressieve wolf die de Veluwe teisterde en mensen bezighield—boos, bang, verdeeld. Een wolf is een fantastisch anker voor spanning. Een dier dat tegelijk oud en actueel is, mythisch en echt, symbool en probleem. Maar een wolf alleen maakt nog geen verhaal. Daarvoor heb je onderhuid nodig. Iets dat al langer in de grond zit dan wij.

Dus ging ik spitten. In oude verhalen en lokale folklore, online en offline, met zoekprogramma's en—ja—ook met AI. Niet om het verhaal te laten schrijven, maar om te vinden waar de scheuren zitten: waar feit en bijgeloof elkaar raken, waar een plek een geheugen krijgt,

waar een naam een waarschuwing wordt. En toen lag de kapstok er. De rest was werk. Avonden, nachten, en dat ene moment waarop je eigenlijk naar bed moet maar tóch nog één scène schrijft, omdat je anders wakker ligt.

Toen ik dacht dat het manuscript eind 2025 klaar was om de wereld in te gaan, nam dit boek ineens een onverwachte wending. Ik werd uitgenodigd om aan te schuiven bij *Eus' Boekenclub*. Praten over dit verhaal aan tafel bij Özcan Akyol was een fantastische bevestiging. Het gaf me bovendien de energie en de aanleiding om, eenmaal terug in Bleiswijk, het manuscript nóg één keer open te slaan. Om de puntjes op de i te zetten, de zinnen strakker te trekken en de dreiging nog net iets verder onder de huid te duwen.

Nu is het manuscript écht de wereld in gegaan. En hopelijk—dat is het enige wat je als schrijver echt kunt vragen—bevalt het resultaat.

Dit is de tweede druk. De eerste vond zijn lezers, en die lezers namen de moeite om iets terug te zeggen—in reviews, in berichten, in gesprekken. Veel lof, waar ik stilletjes van genoot, maar ook eerlijke, scherpe kanttekeningen van mensen die het boek serieus genoeg namen om er kritisch op te zijn. Dat is het mooiste wat een verhaal kan overkomen. Naar aanleiding van al die reviews heb ik het manuscript opnieuw opengeslagen en grondig geredigeerd. Het verhaal is hetzelfde gebleven, maar het is strakker geworden, en hier en daar nog net iets onaangenamer. Zoals het hoort.

Ik wil iedereen bedanken die bewust of onbewust heeft meegeholpen. Mensen die me hebben aangesproken, tegengesproken, meegedacht, of simpelweg iets hebben gezegd dat bleef hangen (sorry, vrienden). Inspiratie is zelden netjes; het lekt overal doorheen.

En als laatste dank ik Vanessa, die mijn schrijfdrift soms met opgetrokken wenkbrauw aanziet—alsof ze zich afvraagt waar ik het allemaal vandaan haal. Liefje: ik hou van je. En ik beloof niets, behalve dat dit waarschijnlijk niet de laatste keer is.

— Jan Zuidema, Bleiswijk, zomer 2026

0

De wekker gaat om kwart over zes. Ik zet hem uit zonder mijn ogen te openen, draai me op mijn zij en luister naar Michaels ademhaling. Diep. Regelmatig. Het soort slaap waar je jaloers op wordt als je zelf al drie uur ligt te malen over dode kolommen met cijfers die niet kloppen.

Ik duw het dekbed van me af en zwaai mijn benen over de rand. De vloer is koud. December heeft zich deze week definitief in het huis genesteld; de oude radiatoren tikken en gorgelen, maar produceren nauwelijks warmte.

In de badkamer poets ik mijn tanden en bekijk mezelf in de spiegel. Wallen. Niet dramatisch, maar zichtbaar genoeg om er op kantoor een opmerking over te krijgen van Liesbeth, die alles ziet en niets voor zich houdt. Ik werk de donkere schaduwen onder mijn ogen weg met de efficiëntie van iemand die dit ritueel al vijftien jaar uitvoert zonder er nog over na te denken.

Beneden zet ik koffie. Het apparaat rochelt en sputtert; het rode lampje knippert al weken om aandacht die het niet krijgt. Nog zo'n klus die op de lijst staat. De lijst. Ik kijk naar het whiteboard naast de koelkast. In Michaels handschrift, schuin en onbeteugeld als altijd, staan zes punten:

Kozijn keukenraam (kit)

Goot schoonmaken

Haardhout stapelen

Lekkage bijkeuken

Boodschappen (LIJST VOLGT)

Koffieapparaat

De lijst is van zondag. Michael heeft de punten achtergelaten als dode ankers die hij weigert uit te gooien. Geen enkel punt is afgestreept.

Ik schenk koffie in en loop de trap op. In de deuropening van de slaapkamer blijf ik staan. Michael ligt op zijn rug, een arm over zijn gezicht geslagen, het dekbed tot aan zijn kin opgetrokken. De kamer

ruikt naar slaap en naar de eucalyptusolie die hij 's avonds op zijn kussen druppelt tegen zijn verstopte neus.

“Michael.”

Niets.

“Michael, het is half zeven.”

Een kreun. De arm verschuift een fractie. Één oog gaat open, registreert het licht en sluit zich onmiddellijk weer.

“Je zou vandaag vroeg beginnen,” zeg ik. “Het kozijn. De goot.”

“Ja,” mompelt hij. Het woord heeft geen richting.

“De kit ligt in de bijkeuken. En ik heb de ladder gisteren al achter het schuurtje gezet.”

“Ik weet het.” Zijn stem is schor, gedempt door het kussen.

Ik blijf staan. Ik ken dit. Het is geen luiheid, niet echt. Michael werkt keihard als hij eenmaal bezig is. Maar de start is elke keer een gevecht, een traag, stilstaand moeras waar hij doorheen moet waden voordat zijn dag begint. Op werkdagen dwingt de structuur hem eruit. Op vrije dagen is er niemand die duwt. Behalve ik.

“Ik heb koffie gezet,” zeg ik. “Die staat beneden.”

Michael gromt iets wat zowel dankbaarheid als een smeekbede om stilte kan zijn. Ik draai me om en loop naar beneden.

In de keuken eet ik staand bij het aanrecht een boterham met pindakaas en scrol door mijn mail. Twee berichten van de accountant, een uitnodiging voor een vergadering in Zwolle die ik eigenlijk wil afzeggen maar niet kan, en een herinnering van de huisarts. Mijn jaarlijkse controle. Ik schuif de afspraak twee weken vooruit zonder erbij na te denken.

Ik was mijn bord af, droog het en berg het op. De keukenklok tikt de minuten weg. Boven hoor ik niets. Geen voetstappen. Geen douche. Geen toilet. Om tien over zeven loop ik de trap weer op.

Michael ligt in exact dezelfde houding. Het koffiekopje dat ik op zijn nachtkastje heb gezet, staat er onaangeroerd naast. Een dun velletje heeft zich gevormd op het oppervlak.

“Michael.”

“Hmm.”

“Het is tien over zeven.”

“Ik kom zo.”

“Je zei dat een half uur geleden.”

“Twintig minuten.” Hij trekt het dekbed iets hoger op.

Ik voel de irritatie in mijn keel prikken. Het is niet boos, niet echt. Het is het slijtagegevoel van iemand die al honderd keer dezelfde scène heeft gespeeld en elke keer hoopt op een andere afloop. Ik ken het verloop inmiddels beter dan welke vergaderagenda ook. Hij staat over een uur op, voelt zich schuldig, begint één klus halverwege en verdwijnt dan achter zijn laptop met het excuus dat er iets urgents is op zijn werk. Vanavond staat de lijst er nog precies zo bij.

“Ik moet om negen uur in Zwolle zijn,” zeg ik.

“Dat red je makkelijk.”

“Dat is niet het punt.”

Michael zucht en gaat half overeind zitten. Zijn haar staat recht omhoog aan de linkerkant, plat aan de rechter. “Wat is dan het punt?”

“Het punt is dat er zes dingen op dat bord staan die er zondag ook al stonden. Het punt is dat de bijkeuken al weken lekt en dat ik er elke ochtend een emmer onder zet die jij niet eens ziet staan.”

Michael wrijft over zijn gezicht. “Ik doe het vandaag. Echt.”

“Dat zei je gisteren ook.”

“Gisteren werkte ik,” zegt hij traag.

“Je staarde urenlang wezenloos naar een scherm,” antwoord ik.

Ik hoor mijn eigen stem stijgen en haat mezelf erom, want ik weet dat het het verkeerde effect heeft. Michael gaat niet harder lopen als je harder duwt. Hij gaat juist stilstaan. Hij trekt zich terug in een trage, zware leegte, alsof zijn wezen het huis al heeft verlaten.

“Ik vraag je gewoon om te doen wat je hebt beloofd,” zeg ik. Ik probeer het zacht te laten klinken, maar het komt eruit als een zin die al te vaak is herhaald om nog zacht te zijn.

Michael kijkt me aan. Niet boos. Niet schuldig. Moe.

“Ik sta zo op,” zegt hij. “Geef me tien minuten.”

Ik knik kort en loop de trap af. Ik maak mijn tas klaar. Laptop, oplader, de map met kwartaalcijfers, mijn portemonnee, autosleutels. Ik trek mijn jas aan en controleer mijn gezicht in de spiegel bij de voordeur. De concealer doet zijn werk. Ik zie eruit als iemand die het voor elkaar heeft. Boven is het stil. Ik wacht nog drie minuten. Drink mijn koffie op. Was het kopje af. Zet het op het rek. Luister. Stilte.

Ik zie de emmer in de bijkeuken staan. Half vol. Het tikken van de druppels is zo regelmatig dat het lijkt op een klok die een eigen tijd bijhoudt. Dan loop ik naar de trap en roep naar boven: "Ik ga."

"Oké. Succes." Zijn stem komt van onder het dekbed.

Ik bijt op mijn lip. Ik wil nog iets zeggen. Iets kleins en verstandigs. Iets als de kit ligt naast de emmer of vergeet de boodschappen niet. Maar wat eruit komt is:

"Er staat ook nog post in het halletje die je al een week niet hebt opengemaakt."

Een holle, weggesmoorde zucht komt van onder het katoen. Ik negeer het, pak mijn tas, loop de gang in en trek de voordeur achter me dicht. Te hard. Het slot valt met een klap die door de stilte van de ochtend snijdt. Ergens in het bos vliegt een vogel op; een zwarte vlek die opletend langs de boomtoppen scheert.

Buiten is de lucht grijs en bewegingloos, een betonnen plafond dat op de boomtoppen rust. De oprit glimt van de nachtvorst. Ik smijt mijn tas op de rijdersstoel, start de motor en schakel meteen in z'n achteruit. Het grind knerpt onder de banden.

Ik geef meer gas dan nodig is. De auto schiet achterwaarts de oprit af, veel te snel voor het smalle pad.

Bij de weg staat het houten paaltje met het huisnummer dat Michael vorige zomer heeft geplaatst, een heel weekend lang met een waterpas in de weer, het hout zorgvuldig geschuurd en gelakt. Het enige project dat hij ooit echt heeft afgemaakt. Ik heb hem de hele zaterdag horen vloeken en boren, en 's avonds hebben we er samen een biertje op gedronken terwijl hij het resultaat bewonderde met de voldoening van een man die een kathedraal had gebouwd.

De bumper mist het op een halve hand. Ik rem, mijn hart een tel te snel, en kijk in de achteruitkijkspiegel. Het paaltje staat er onverstoord bij, licht beslagen door de ochtendkou.

Ik haal diep adem. Schakel. Rijd de weg op met een toerental dat te hoog is voor het vroege uur, langs de bomen die zich als een donkere fuik boven de weg hebben gesloten.

In het huis gaat de wekker opnieuw. Michael heeft hem op snooze gezet. Het geluid piept tien keer door de lege slaapkamer en sterft dan weg.

Op het whiteboard in de keuken staat de lijst ongewijzigd in het ochtendlicht. De koffie in het kopje op het nachtkastje wordt koud.

En buiten, aan de rand van het erf waar de tuin overgaat in het bos, ligt een dichte laag rijp op de aarde: een dunne, kille huid over iets wat wacht.

1

Het is kwart over elf als Michael eindelijk achter zijn bureau zit. De voor die ochtend voorspelde vorst is naadloos overgegaan in een kille winterstorm.

Beneden, op het whiteboard in de keuken, staat de lijst nog exact zoals Annemiek hem heeft achtergelaten. Geen kit. Geen goot.

De wind huilt om het oude huis op de Veluwe, een melancholisch lied dat de ruiten in hun sponningen doet trillen. Michael zit in zijn zware, wollen trui, een dampende kop koffie tussen zijn handen geklemd, en staart naar de donkere bomenrij die de tuin omsluit. De regen slaat een onregelmatig ritme tegen het glas. Geen getik. Vingers die ongeduldig toegang eisen.

Hij is net diep verzonken in een bijzonder weerbarstig stuk code. Het is het soort abstracte probleem waarin hij moeiteloos kan verdwijnen, veilig weg van lekkende bijkeukens en verwachtingen. Dan hoort hij het. Een zacht gekraak. Geen windvlaag. Geen zettend hout. Een behoedzame, schuifelende pas over de oude vloerplanken in de gang. Michael fronst. Het huis is leeg. Annemiek zit op kantoor, kilometers verderop. Hij spitst zijn oren. Daar is het weer, duidelijker nu. Een voetstap.

“Hallo?” Zijn stem klinkt hol in de stilte van de kamer. Geen antwoord. Zijn hartslag versnelt. Code en binaire logica bieden geen verweer tegen het geluid. Hij verstart. Behoedzaam komt hij overeind en loopt de gang in. De temperatuur lijkt plotseling gekelderd. Een geur dringt zijn neusgaten binnen: natte aarde, verstikt onder de weke, zoete stank van bederf.

Hij steekt zijn hoofd om de hoek van de woonkamer. Niemand. Dan ziet hij het: een schaduw die langs de deuropening naar de hal flitst. Michael springt naar voren en kijkt de hal in. Leeg.

Maar daar, op de oude houten vloer, ligt iets dat glinstert in het schaarse licht: een knoop van parelmoer, versierd met het minutieus gegraveerde beeld van een wolf. Michael raapt het voorwerp op. Hij draait het ijskoude ding om. Geen logica. Geen patroon. Gewoon een macaber stuk afval dat hier door de kieren van dit rottende huis naar

binnen moet zijn gespoeld. Hij weigert er meer in te zien, maar hij klemmt de knoop stevig in zijn handpalm. Het parelmoer voelt onnatuurlijk koud aan.

2

Michael grist zijn telefoon van tafel en belt 112. Zijn duim glijdt twee keer over het scherm; hij moet zichzelf dwingen de drie cijfers te zien voor wat ze zijn. Zijn handen trillen.

“112-centrale, wilt u politie, brandweer of ambulance?”

“Politie,” perst Michael eruit.

“In welke plaats?”

“Tongeren. Er is een inbreker. Nu.”

“Tongeren bij Epe?”

“Ja!”

Er klinkt een klik, een fractie van een seconde aan statische ruis, en dan een nieuwe, zakelijke stem.

“Politie, meldkamer Noord-Oost Gelderland. Wat is de locatie van het incident?”

“Mijn huis,” zegt Michael. Zijn eigen stem klinkt vreemd. Te hoog. “Ik ben alleen. Ik hoor... ik hoor voetstappen.”

“Adres?” vraagt de stem.

Michael geeft het.

“Blijf aan de lijn,” zegt de centralist. “Sluit uzelf op. Niet gaan kijken.”

Michael kijkt naar de gang. De gang kijkt terug. Hij trekt de deur van de keuken dicht en draait het slot om. Een reflex. Geboren uit zijn jeugd: wat je niet begrijpt, sluit je buiten.

Hij blijft staan met de telefoon strak tegen zijn oor, terwijl de regen harder tegen het raam begint te slaan. Het is geen zacht getik meer. Tientallen driftige vingers trommelen ongeduldig tegen het glas.

“Hoort u nog iets?” vraagt de centralist.

Michael wil “nee” zeggen. Maar dan hoort hij het. Een zachte schuif. Niet boven. Beneden. Vlakbij. Aan de andere kant van de keukendeur. Hij houdt zijn adem in.

“Er loopt iemand,” fluistert hij.

“Ziet u die persoon?” vraagt de centralist.

Michael knippert. Want ineens voelt hij iets anders dan louter geluid. Een beklemmende aandacht. Iemand kijkt naar hem. Niet met fysieke ogen, maar met een dodelijke, zware intentie die de zuurstof in de kamer wegdrukt. Hij zet een stap achteruit tot zijn rug de koelkast raakt. Het koude staal stuurt een rilling over zijn huid.

“Ik word bekeken,” zegt hij.

“Dat kan bij stress zo voelen,” antwoordt de centralist, te snel en veel te geïnteresseerd. “Kunt u beschrijven wat u ziet?”

Michael lacht kort. Zijn keel is droog.

“Ik zie niks,” zegt hij. “Maar ik weet het zeker.”

Dan gaat de deurklink van de keukendeur omlaag. Langzaam. Niet voorzichtig, maar met een ijzingwekkende beheersing. De beweging vraagt erom gezien te worden. Michael staart naar het slot. Het houdt stand. Één seconde. Twee. Dan stopt de druk op de klink. Exact op dat moment weerklinkt er een harde tik op het raam, strak getimed als een commando. Michael draait zijn hoofd. In de weerspiegeling ziet hij eerst alleen zichzelf. Een bleek gezicht en witte knokkels strak om de telefoon geklemd.

En daarachter, in het glas, staat een donkere vorm. Hij draait zijn hoofd terug. De achterdeur staat op een kier. Dat klopt niet. Hij heeft hem dichtgedaan. Dat weet hij zeker. In de opening staat een vrouw.

Ze is niet nat van de regen. Het water wordt door haar kleding simpelweg afgestoten; de druppels krijgen geen vat op het zwarte weefsel.

Ze is krijtbleek, met een huid die alleen het gefilterde licht van de diepste bosranden kent. Haar haar hangt donker, strak en glanzend langs haar gezicht. Haar ogen zijn twee diepe, zwarte vlekken zonder enige reflectie. Michael slikt.

“Je bent eindelijk wakker,” zegt ze.

Haar stem is zacht en schor, roestig van jarenlang zwijgen. De klanken vallen vreemd in de ruimte, geleend uit de mond van een ander.

“Wie bent u?” brengt Michael uit.

De centralist zegt iets in zijn oor, maar het komt niet meer binnen. De verbinding verdrinkt plotseling in een dikke laag waterig geruis.

De vrouw kijkt langs hem heen, recht de keuken in. Naar het aanrecht. Naar de precieze plek waar later iets zal liggen.

“Je huis is niet meer van jou,” zegt ze. “Je hebt het alleen nog niet geaccepteerd.”

Michael voelt zijn hart in zijn keel bonzen. Hij wil naar de deur rennen. Hij wil weg. Maar zijn benen weigeren dienst. De vrouw glimlacht. Niet vriendelijk, niet boos. Een blik van totale herkenning.

“Je ruikt het al,” zegt ze. “Natte aarde. Zoet bederf. Dat is de taal die je straks vanzelf spreekt.”

Michael schudt zijn hoofd. “Ik heb de politie gebeld,” zegt hij, te hard. “Ze zijn onderweg.” De vrouw knikt, een roofdier dat de komst van een prooi accepteert.

“Ja,” zegt ze. “Die komen.”

En dan, als ter bevestiging van haar woorden, vliegt de voordeur open. Niet met geweld. Met een kille vanzelfsprekendheid. Twee mannen stappen naar binnen. Ze dragen zwarte pakken en zwarte schoenen die op onverklaarbare wijze smetteloos zijn. Het soort onberispelijk zwart dat je niet draagt naar een drassig bos, maar naar een begrafenis. Hun pas is volstrekt synchroon; ze lopen met de precisie van mannen die nooit een ander ritme hebben gekend.

Geen van beiden draagt een paraplu en toch is hun haar kurkdroog. Het regenwater valt simpelweg in een boog om hen heen.

Michael ziet een doorzichtig, bijna onzichtbaar oortje in het rechteroor van de voorste man. Vervolgens valt zijn blik op een pin op de revers. Een ronde speld, donker met een matte glans, zonder herkenbaar logo. Het object hoort daar onmiskenbaar thuis, als het vaste insigne van een obscuur uniform.

“Blijf staan,” zegt Michael automatisch.

De mannen kijken hem aan. Geen verrassing. Geen twijfel. Geen vraag. De vrouw doet een stap naar binnen en komt half in het licht van de keukenlamp te staan. Ze lijkt plotseling groter; het licht krimpt rillend voor haar terug. Haar aanwezigheid brengt een snijdende kilte met zich mee.

“Je hebt gezien wat verborgen had moeten blijven,” zegt ze. Haar stem is haar schorheid kwijt. De klank is nu loepzuiver, koud en dwingend.

“U bent niet van de politie,” zegt Michael tegen de mannen.

De linker van de twee knippert één keer, langzaam. Dan verschijnt er een minieme glimlach op zijn gezicht. Geen menselijk gebaar, maar een teken. In een flits pakken ze hem vast.

Hun handen stralen een onnatuurlijke hitte uit door de handschoenen heen en de greep is verlamdend, precies op de pijnpunten ontworpen om iemand stil te zetten zonder sporen achter te laten. Een meedogenloos professionele greep, bedoeld om later glashard ontkend te worden. Michael spartelt. “Laat me los!”

De centralist in zijn oor roept zijn naam. Die stem komt nu wél luid en vol paniek binnen. Maar het is te laat.

De vrouw loopt dichterbij, tot haar gezicht vlak voor het zijne is. Hij ruikt haar adem. Geen vleugje koffie of sigaretten, maar de doordringende stank van vochtige grond, kelders en oeroude aarde.

“Daar staat een prijs op,” fluistert ze.

Michael voelt iets in zijn borst trekken. Een onzichtbaar, dun touw spant zich onverbiddelijk strak onder zijn ribben. Hij wil schreeuwen. Maar zijn keel slaat dicht. Plotseling laten de mannen hem los. Niet uit weifelend medelijden. Een onhoorbaar commando verbreekt de greep. De vrouw stapt achteruit en laat haar blik betekenisvol over de telefoon in Michaels hand glijden.

“Laat ze maar komen,” zegt ze. “Ze zien alleen wat ze mogen zien.”

Dan is ze weg. Niet weggevlucht door de deur. Niet langs hem heen geglipt. Ze is simpelweg opgelost. De mannen in het zwart gunnen de lege plek geen enkele blik. Voor hen is het proces afgerond. Ze draaien zich gelijktijdig om en benen door de gang terug naar de voordeur. Kille ambtenaren die rustig een afgevinkte taak achter zich laten. Michael blijft staan. Zijn hart beukt tegen zijn ribben en zoekt een uitweg.

Buiten start een auto. Hij rijdt weg met een laag, kalm toerental. Geen haast. De tijd is aan hun kant. Twee minuten later arriveert de politie.

Een paar agenten stappen de keuken in; hun zware schoenen klakken luid op de tegels. Ze hebben nat haar en hun jassen ruiken penetrant naar koude regen en vochtige wol. Hun zaklampen, volstrekt overbodig in het felle keukenlicht, bungelen nog aan hun koppel.

“U zei dat er iemand binnen was?” vraagt de oudste van de twee, een brigadier met diepe groeven in zijn voorhoofd.

Michael wijst met een trillende vinger naar de gang. “Ze waren hier,” zegt hij. “Een vrouw. Twee mannen. Zwarte pakken.” De brigadier kijkt kort naar zijn collega. De jongere agent kijkt direct weg.

“Zwarte pakken,” herhaalt de brigadier, wikkend en wegend.

Michael ziet de aarzeling. Het is geen ongelooft, maar feilloze herkenning.

“Er is niemand,” vervolgt de man streng. “Geen braaksporen. Geen geforceerde sloten te zien.”

“Ze kwamen binnen door een afgesloten voordeur,” brengt Michael in.

De brigadier maakt een snelle, kleine notitie in zijn boekje. “U zult dit allemaal ongetwijfeld zo ervaren hebben,” zegt hij formeel. “Maar wij zien hier geen sporen van iemand anders dan uzelf.” Als ze vertrekken, blijft het huis in een beklemmende stilte achter. Te stil.

Michael loopt naar de voordeur en tuurt naar het natte grindpad. De harde regen heeft het zand perfect gladgestreken. Elk potentieel bewijs is vakkundig weggespoeld. Toch ontwaart hij iets bij de drempel. Een dunne zwarte vezel, hardnekkig vastgeplakt aan het natte hout. Hij bukt, trekt hem los en houdt hem strak tussen duim en wijsvinger. Zijn adem stukt. Niet omdat het bewijs overweldigend groot is, maar omdat het koppig blijft bestaan.

Michael sluit langzaam zijn vuist om de vezel, doodsbang dat de schamele draad zich uit zijn vingers zal rukken. Dan loopt hij langzaam terug de keuken in.

En hij draait het slot nog een keer om, hoewel hij donders goed weet dat dit stukje metaal hem niet kan beschermen tegen wat daarbuiten wacht.

3

Ik parkeer naast Michaels auto. Het is half negen 's avonds en de vergadering in Zwolle is vreselijk uitgelopen. Ik blijf even zitten, mijn handen nog om het stuur geklemd. De regen klettert onophoudelijk op het dak van mijn wagen. Ik stap uit en de wind snijdt meteen door mijn jas. Het pad naar de voordeur ligt vol takjes en dennenappels die kraken onder mijn schoenen.

Binnen ruikt het naar oude koffie en een vreemde, aardse geur. "Michael?" Geen antwoord. Ik laat mijn jas aan de kapstok glijden en loop op mijn sokken de woonkamer in. Zijn bureaulamp brandt nog en zijn laptop is dicht. Een lege mok staat eenzaam op de rand van het bureau.

Dan hoor ik een dof, regelmatig gebonk van boven. Een traag, wezenloos ritme. Ik loop de trap op en blijf halverwege staan. Michael zit op de overloop, zijn rug tegen de muur en zijn knieën opgetrokken. Zijn achterhoofd tikt zachtjes en dwangmatig tegen het stucwerk. Zijn haar zit in de war en zijn ogen staan rood.

"Wat is er gebeurd?" vraag ik terwijl ik naast hem hurk.

Hij stopt zijn beweging, opent zijn mond, sluit hem weer en steekt dan langzaam zijn hand uit. In zijn palm ligt de parelmoeren knoop met de wolf. "Er was iemand in huis," zegt hij schor. Hij vertelt over de vrouw, de mannen en de politie die hem voor gek verklaarde.

Ik neem de knoop van hem over. Ik draai hem om en zie een fijn gekrast jaartal op de achterkant: 1789. "Je bent niet gek," zeg ik resoluut, hoewel ik de kou van de knoop tot in mijn botten voel. Ik help hem overeind. "Kom. Naar beneden. Ik zet nieuwe koffie en jij vertelt alles vanaf het begin."

Terwijl ik Michael naar de keuken leid en het water opzet, blijft mijn blik rusten op het aanrecht. Ik verstijf. Naast de plek waar Michael zojuist zijn lege handen op het koude staal heeft gelegd, ligt nu een tweede knoop. Hij is identiek aan de eerste, precies zo neergelegd dat de wolf me recht aankijkt.

Ik kijk naar de knoop, dan naar Michael, en weer terug. De ruimte tussen ons lijkt plotseling kleiner te worden, alsof de muren van het huis ademen.

4

De regen roffelt op mijn vacht zoals die al eeuwen doet. Ik lig plat op de mosbedekte grond achter de rododendrons, mijn neus tussen mijn voorpoten, en kijk naar het verlichte raam van het huis. De geur van mensenzweet en koude angst drijft naar buiten, vermengd met de bittere geur van koffie. Ze denken dat ze veilig zijn achter glas. Ze begrijpen niet dat glas niets tegenhoudt wat uit de aarde zelf komt.

Ik ben ouder dan dit huis, ouder dan de meeste bomen die het omringen. In 1789 beet ik een vrouw in haar kuit omdat ze te dicht bij mijn jongen kwam. Haar bloed brandde in mijn bek als vloeibaar maanlicht. Ze gilte niet. Ze keek me aan met ogen die te zwart waren voor een mens en lachte kort en scherp. De volgende ochtend waren mijn jongen dood — hun kelen doorgesneden met een zilveren mes — en ik was veranderd in dit: een bewaker van een vloek die ik nooit heb gewild.

Ik heb deze grond twee eeuwen gemedend. De Veluwe rook te veel naar haar: naar gedroogde kruiden, verrotte appels en het zoete bederf dat uit haar mond komt als ze spreekt. Maar nu ben ik teruggeroepen. Een haak van ijs in mijn borstbeen trok me vanuit de verste wouden terug naar dit bos waar alles begon.

Ik zie haar nu bewegen aan de rand van het gazon. Ze werpt geen schaduw in het schijnsel van de tuinverlichting. Haar gezicht is bleker dan berkenschors. Ze bukt zich en legt iets neer op het pad. Een knoop. Parelmoer. Ze kijkt recht naar de plek waar ik lig, hoewel ik onzichtbaar ben in de schaduwen. Ze groet me niet. Ze nodigt me uit. We hebben nog een rekening openstaan, en zij is begonnen met tellen.

5

Om half vijf, als het eerste grijze licht nog maar net door de gordijnen sijpelt, geef ik het op. Ik ben die nacht elk uur wakker geschrokken van een geluid dat leek op een nagel die over hout kraste. Ik ben een vrouw van cijfers en feiten, niet van schaduwen, maar de nacht heeft mijn ratio uitgehold.

Ik loop naar de keuken en zoek in het dressoir naar het oude cederhouten sigarenkistje van mijn vader. De geur van tabak en oud hout geeft me een vluchtig gevoel van veiligheid. Michael zit al aan de keukentafel; hij staart naar zijn lege handen; de code van de realiteit is onleesbaar geworden.

“We ruimen ze op,” zeg ik tegen hem. “In dit kistje. Achter slot en grendel. Als we ze niet zien, hebben ze geen macht.”

Ik leg de twee knopen in het kistje. Het deksel klikt dicht met een geluid dat te definitief klinkt voor de stilte in de keuken. Ik zet het kistje boven op de koelkast, uit het zicht. Maar de rust komt niet. Elke minuut dat het kistje daar staat, voel ik de druk in de kamer toenemen.

In een vlaag van plotselinge daadkracht — of is het paniek? — grijp ik het kistje weer van de koelkast. Ik loop de tuin in, waar de wereld inmiddels verzadigd is van vocht en grijsheid. Met mijn blote handen graaf ik een kuil achter de rododendrons. Ik begraaft het hout diep onder de natte bladaarde en stamp de grond aan tot mijn laarzen zwart zien van de modder.

Pas als ik de keuken weer inloop en mijn handen was tot mijn huid schrijnt, denk ik dat het voorbij is. Ik zet koffie, de geur van bonen die de geur van aarde moet verdrijven. Maar als ik het kopje op het aanrecht wil neerzetten, bevries ik.

Daar, precies op de plek waar ik zojuist het roestvrij staal heb schoongeboend, liggen zeven knopen. Ze vormen een perfecte halve cirkel. Ze zijn nat van de aarde, alsof ze zojuist zelf een weg omhoog hebben gegraven.

6

Ik besluit naar het dorp te rijden. Ik moet iemand spreken die de grond hier kent. Het marktplein is bijna leeg; de enkele mensen die er lopen, houden hun kragen hoog opgetrokken. Ik parkeer bij de kerk en loop naar de kraam van Teun, de imker. Zijn ogen zijn waterig blauw en lijken door me heen te kijken.

“Dag Teun,” begin ik, terwijl ik een van de knopen uit mijn zak haal — de achtste, die ik die ochtend op de deurmat heb gevonden. Ik leg hem op de toonbank tussen de potten heidehoning. “Ken je dit?”

Teun kijkt naar de knoop zonder hem aan te raken. Zijn gezicht verstrakt. “Leg terug waar je hem vandaan hebt, meid,” zegt hij schor.

“Waarom? Wat is dit?”

“Sommige dingen zijn niet bedoeld om vast te houden,” fluistert hij, terwijl hij schichtig om zich heen kijkt. “Ze legt ze neer voor wie ze kiest. Eerst zeven. Dan dertien. Daarna is het te laat om nog weg te lopen.” Hij draait zich bruusk om en begint zijn potten te verplaatsen.

Ik loop verder naar de oude boekwinkel van mevrouw Van Vliet. De oude vrouw kijkt op van haar leesbril als ik de knoop laat zien. “Je woont in het boswachtershuis, nietwaar?” vraagt ze met een zucht. “In 1938 vond een vrouw daar ook zo’n knoop.” Ze strijkt over de rand van een boek dat niet gladgestreken hoeft te worden. “De volgende dag vonden ze haar in het bos.” Ze zwijgt. Haar vingers blijven op de boekomslag rusten.

“Geen druppel bloed in haar lichaam.” Haar stem is zachter geworden. “Maar haar keel was opengehaald.”

Ze recht haar rug, alsof ze zichzelf betrapt. “Ach, het zijn oude verhalen. U moet er niet te veel achter zoeken.”

Als ik die middag thuiskom, is het binnen ijsig koud. Michael staat bij de keukentafel. Hij wijst naar het midden van de tafel. Daar liggen dertien knopen in een cirkel. Ik voel in mijn jaszak. Geen knoop daar.

In het midden ligt een veertiende knoop. Hij is groter dan de rest en het parelmoer is vergeeld, als een oude tand. Op de achterkant staat geen jaartal, maar een ruwe, rode vlek die eruitziet als een verse bloeddruppel, diep in het materiaal getrokken.

Buiten begint het weer te regenen. Het is geen gewone regen; het is een gordijn dat ons afsluit van de rest van de wereld. En in de verte, aan de rand van het bos, hoor ik voor het eerst een wolf huilen — een geluid dat geen angst uitdrukt, maar een aankondiging is.